

HE 86/2015 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta, saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain 14 §:n muuttamisesta sekä alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annettua lakia sisällyttämällä lakiin myös saariston tutkimus- ja kehittämishankkeet sekä säätämällä yhteistyöryhmistä. Saariston kehityksen edistämiseksi annettu laki ehdotetaan muutettavaksi siten, että saaristoasiain neuvottelukunta toimii maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annettua lakia poistamalla siitä valtakunnallista maaseudun kehittämisrahaa ja maakunnan kehittämisrahaa koskevat säännökset sekä lisäämällä uuden kansallisen alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämistä koskevan määrärahan hallinnointia koskevat säännökset.

Esityksellä siirrettäisiin eräitä maaseudun ja saariston kehittämiseen liittyviä tehtäviä työ- ja elinkeinoministeriöstä maa- ja metsätalousministeriöön. Työ- ja elinkeinoministeriölle alueiden kehittämisestä vastaavana ministeriönä kuuluisi edelleen saariston ja maaseudun kehittämisen yhteensovitus muun alueiden kehittämisen kanssa. Siirrettäviin tehtäviin kuuluisivat kansallisin varoin tapahtuva maaseudun kehittämistä koskevien valtakunnallisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitus sekä Suomen kylätoiminta ry:n valtionavustuksen hallinnointi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Alueiden kehittämisestä ja rakennerahastojen hallinnoinnista annetun lain (7/2014) 7 §:n mukaan vastuu valtakunnallisesta alueiden kehittämisestä ja siihen liittyvästä yhteistyöstä sekä aluekehittämispäätöksen ja kansallisten rakennerahasto-ohjelmien valmistelusta kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Nämä tehtävät tulee tehdä yhteistyössä ministeriöiden, maakuntien liittojen ja muiden alueiden kehittämisen ja ohjelmien toteuttamisen kannalta keskeisten tahojen kanssa. Alueiden kehittämiseen liittyy myös siihen varattujen erilaisten varojen myöntäminen. Työ- ja elinkeinoministeriö myöntää varoja alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) (*rahoituslaki*) perusteella muun muassa kansallisiin useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin alueiden ja maaseudun kehittämistä koskeviin hankkeisiin. Näitä ovat maakunnan kehittämisraha tai valtakunnallisiin maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeisiin varatut määrärahat.

Maakunnan kehittämisrahasta on rahoitettu myös saariston kehittämiseen liittyviä toimintoja, kuten saaristoasiain neuvottelukunnan kuluja sekä saariston kehittämiseen liittyviä hankkeita.

Alueiden kehittämisestä ja rakennerahastojen hallinnoinnista annetun lain 16 §:ssä säädetään yhteistyöryhmistä. Yhteistyöryhmiä voidaan perustaa erityisohjelmien tai muiden aluepoliittisesti merkittävien kokonaisuuksien valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittamista, sekä ennakointia, seuranta ja arviointia varten. Yhteistyöryhmät asetetaan erityisohjelman toteuttamiseksi, muita aluepoliittisia kokonaisuuksia varten asetetut yhteistyöryhmät hallituskaudeksi. Yhteistyöryhmät asettaa valtioneuvosto, mutta työ- ja elinkeinoministeriö päättää yhteistyöryhmän jäsenistön muutoksista.

Tällaisia yhteistyöryhmiä ovat muun muassa kansallisen maaseutupolitiikan keskeinen toimija maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä (YTR) sekä kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmä. Saariston kehittämisen yhteistyöelimenä toimii saaristoasian neuvottelukunta, josta säädetään laissa saariston kehityksen edistämisestä (494/1981). Nämä yhteistyöelimet toimivat työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä ja ne kuuluvat alueiden kehittämisen kokonaisuuteen.

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä on vuoden 2012 alusta alkaen toiminut työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä. Tätä aiemmin se toimi maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä. Yhteistyöryhmälle on koko sen toiminnan ajan ollut ominaista tiivis yhteistyö maa- ja metsätalousministeriön ja alueiden kehittämisestä vastaavan ministeriön kanssa. YTR:n tehtävänä on sovittaa yhteen maaseudun kehittämistoimintaa ja edistää maaseutuun kohdistettavien voimavarojen tehokasta käyttöä. Valtioneuvosto on asettaessaan maaseutupolitiikan yhteistyöryhmää antanut sen tehtäviksi muun muassa maaseutupoliittisen kokonaisohjelman vuosille 2014–2020 sekä maaseutupoliittisen toimenpideohjelman 2015–2020 toteuttamisen ja seurannan yhteistyönä eri toimijoiden kanssa sekä hallituksen maaseutupoliittisten linjausten valmistelun ja toteuttamisen hallituksen apuna. Lisäksi YTR:n tehtäviin kuuluu maaseutupolitiikan ja maaseudun kehittämisen rakenteiden ja toimintatapojen kehittäminen verkostomaiseen toimintaan ja kumppanuuteen perustuen sekä paikkaperustaisen politiikan tukeminen. Valtioneuvosto on myös linjannut YTR:n tehtäviin teemakohtaisen kehittämistyön erityisesti maaseutupoliittisessa kokonaisohjelmassa määritellyillä temaattisilla painopistealoilla sekä maaseutututkimuksen ja -osaamisen vahvistamisen muun muassa valtakunnallisilla maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeilla. Tehtäviin kuuluu lisäksi maaseututoimijoiden verkostoitumisen ja kokemustenvaihdon edistäminen, maaseutuvaikutusten arvioinnin kehittäminen ja käyttöönoton edistäminen ja seuranta sekä vaikuttaminen vireillä oleviin merkittäviin maaseutupoliitti-

sesti merkittäviin hankkeisiin. Valtioneuvosto on asettanut YTR:n tehtäviin myös paikallisen kehittämisen ja rakenteiden sekä työtapojen vahvistamisen ja maaseudun, saariston ja kaupungin vuorovaikutuksen ja yhteistyön edellytysten parantamisen yhdessä kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmän, saaristoasiain neuvottelukunnan sekä muiden osapuolien kanssa. YTR osallistuu myös kansallisen ja EU:n maaseutu- ja aluepolitiikan yhteensovittamiseen.

Valtioneuvoston ohjesäännön mukaan maaseudun kehittäminen kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle, työ- ja elinkeinoministeriölle alueiden kehittämiseen kuuluvana tehtävänä on vuodesta 2012 kuulunut kansallisen maaseutupolitiikan yhteensovittaminen. Tämä tehtävä lisättiin työ- ja elinkeinoministeriöstä annettuun valtioneuvoston asetukseen (1024/2007).

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän jäsenistö koostuu keskeisten ministeriöiden, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, maakuntien liittojen ja järjestöjen edustajista. Puheenjohtajuus on vaihdellut maa- ja metsätalousministeriön ja alueiden kehittämisestä vastaavan ministeriön kesken. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmällä on sihteeristö, johon kuuluu päätoiminen pääsihteeri. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän toimintaan osallistuu useita erilaisiin maaseudun kehittämisen erityiskysymyksiin paneutuvia teemaverkostoja.

Saaristoasiain neuvottelukunta (SANK) on pysyvä saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain ja sen perusteella annetun saaristoasiain neuvottelukunnasta annetun asetuksen mukainen valtioneuvoston asettama neuvottelukunta, joka on toiminut vuodesta 2008 lähtien työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä. Sitä ennen neuvottelukunta toimi sisäasiainministeriön yhteydessä. Neuvottelukunta osallistuu saaristoalueiden kehittämiseen yhdessä maakuntien, kuntien, valtion viranomaisten ja muiden osapuolten kanssa. Neuvottelukunnalla on oma sihteeristö, johon kuuluu päätoiminen pääsihteeri. Sihteeristön jäsenet edustavat ministeriöitä, valtion laitoksia ja maakuntien liittoja. Kuntasektoria edustavat sivutoimiset sihteerit. Lisäksi Ahvenanmaan maakunnan saaristotoimikunnan edustaja osallistuu neuvottelukunnan kokouksiin asiantuntijajäsenenä. Saaristoasiain neuvottelukunta on laatinut yhdessä ministeriöiden, maakuntien liittojen, kuntien ja järjestöjen kanssa valtioneuvoston saaristopoliittisen periaatepäätöksen.

Rahoituslaissa on säännökset maakunnan kehittämisrahan hakemisesta, myöntämisestä ja maksamisesta sekä seurannasta ja takaisinperinnästä. Maakunnan kehittämisrahan poistamista ehdotettiin vuodelle 2015 tehdyssä hallituksen talousarvioesityksessä (HE 131/2014 vp), eikä maakunnan kehittämisrahaa enää ole budjetoitu vuodelle 2015. Maakunnan kehittämisraha oli valtion talousarvioon otettua kansallista alueiden kehittämiseen tarkoitettua määrärahaa. Sitä käytettiin alueiden kehittämiseen liittyvien erityisohjelmien ja valtakunnallisesti tärkeiden laajempien alueiden kehittämiseen liittyvien hankkeiden rahoittamiseen. Lisäksi valtioneuvoston päätöksellä jaettiin maakuntien liitoille vuosittain maakunnan kehittämisrahaa osaksi niiden vapaasti käytettäväksi rahoituslain 7 §:n mukaisiin käyttötarkoituksiin ja osittain erityisohjelmien rahoitukseen kohdennettuna.

2 Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi työ- ja elinkeinoministeriöstä maa- ja metsätalousministeriöön maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä, saaristoasiain neuvottelukunta, valtakunnalliset maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeet sekä kylätoiminnan valtionapu. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän ja saaristoasiain neuvottelukunnan koordinoivien tehtävien ja toiminnan sekä hanketoiminnan siirtoesityksestä on sovittu maa- ja metsätalousministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kesken. Hallituksen talousarvioesityksessä on näihin toimintoihin liittyvät varat sekä kolme henkilötyövuotta ja niihin liittyvät toimintamenot esitetty siirrettäväksi työ- ja elinkeinoministeriön momenteilta maa- ja metsätalousministeriön käytettäväksi. Maa-

HE 86/2015 vp

ja metsätalousministeriö vastaisi uudistuksen jälkeen kansallisen maaseutupolitiikan yhteensovittamisesta sekä mahdollisesta kansallisen maaseutupolitiikan ohjelmien ja periaatepäätösten valmistelusta ja esittelystä valtioneuvoston hyväksyttäväksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön tehtäviin kuuluu maaseudun kehittämisen yhteensovitus alueiden kehittämisen kokonaisuuteen.

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä poikkihallinnollisena toimijana osaltaan edistää tätä yhteensovitusta.

Maa- ja metsätalousministeriössä on tarkoitus hoitaa valtakunnallisten maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden sekä saariston tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitus sekä jo käynnissä olevien hankkeiden maksatus ja muu hallinnointi. Myös maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän ja saaristoasian neuvottelukunnan toimintaan varattu rahoitus siirretään maa- ja metsätalousministeriön käyttöön.

Tarkoituksena on, että hallinnollisen siirron johdosta valtakunnallisissa maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeissa tai maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän tai saaristoasiain neuvottelukunnan hankkeissa itse hanketoiminnan sisältö ja laajuus tai niiden rahoittamisen edellytykset eivät merkittävästi muuttuisi. Samoin maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän ja saaristoasiain neuvottelukunnan toiminnan on tarkoitus jatkua pääosin nykyisin toimintatavoin ja tavoittein sen jälkeenkin, kun kyseiset toiminnot ja niiden edellyttämät määrärahat ja henkilöstövoimavarat on siirretty maa- ja metsätalousministeriöön. Niiden on tarkoitus edelleenkin toimia myös aluekehittämisen kokonaisuuden merkittävinä toimijoina.

Esityksessä esitetään muutoksia kahteen rahoitusta sääntelevään lakiin. Alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetussa laissa on keskeiset säädökset valtakunnallisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden hakemisesta, maksamisesta ja valvonnasta. Nämä säännökset ehdotetaan kumottavaksi.

Maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annettuun lakiin taas lisättäisiin valtakunnallisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden sekä maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän ja saaristoasiain neuvottelukunnan käyttämää rahoitusta koskevat säännökset. Lain nimike myös muutettaisiin vastaamaan sen muutettavaa sisältöä. Lisäksi saariston kehityksen edistämisestä annettuun lakiin (494/1981) tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia.

Kylätoiminnan valtionapu myönnettäisiin edelleen valtionavustuslain perusteella. Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2016 esitetään momenttia 32.50.62 ”Maaseudun kehittäminen” siirrettäväksi momentiksi 30.10.63.

Alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annettuun lakiin tehtäisiin lisäksi valtion talousarviota koskevassa ehdotuksessa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle esitettävän alueiden uudistumisen ja kokeilujen käynnistämiseen tarkoitettua määrärahan käyttöä koskevat säännökset.

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2016 esitetään momentille 32.50.40 ”Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistäminen” myönnettäväksi 10 000 000 euroa.

3 Yksityiskohtaiset perustelut

3.1 Laki maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta

Lain nimike. Lain nimikettä on tarpeen muuttaa, kun lakiin lisätään saariston tutkimus- ja kehittämishankkeita koskevia tehtäviä. Lain nimikkeeseen lisätään saaristoa koskeva kohta.

1 §. Soveltamisala. Soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan myös saariston tutkimus- ja kehittämishankkeita saaristoasiain neuvottelukunnan tehtävien siirtyessä maa- ja metsätalousministeriöön.

4 §. Avustettava toiminta. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin saaristopolitiikan tavoitteiden toteutuminen, jotta mahdollistetaan saaristoasiain neuvottelukunnan rahoitus jatkossa. Saaristoasiain neuvottelukunnasta säädetään saariston kehityksen edistämisestä annetussa laissa (494/1981).

5 a §. Yhteistyöryhmät. Lakiin lisättäisiin uusi 5 a §. Pykälällä mahdollistetaan yhteistyöryhmän asettaminen maaseutu- tai saaristopoliittisesti merkittävien kokonaisuuksien valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittamista sekä ennakointia, seuranta ja arviointia varten. Yhteistyöryhmän asettaisi valtioneuvosto ja jäsenistön muutoksista päättäisi maa- ja metsätalousministeriö. Jäseniksi tulisi valita edustajia sellaisista ministeriöistä ja muista tahoista, joilla on keskeinen merkitys asian toteuttamisen kannalta.

Tällä säännöksellä on erityisesti tarkoitus mahdollistaa maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän toiminta jälleen maa- ja metsätalousministeriössä. Valtakunnallisen maaseudun kehittämisen ja tutkimuksen sekä maa- ja elintarviketalouden tutkimuksen rahoituksesta annetulla lailla (1477/2007), joka on kumottu 1.1.2012 maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetulla lailla (1413/2011), siirrettiin maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä virkoineen maa- ja metsätalousministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriöön. Maa- ja metsätalousministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö ovat sopineet maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän ja saaristoasiain neuvottelukunnan tehtävien siirrosta työ- ja elinkeinoministeriöstä maa- ja metsätalousministeriöön. Vuoden 2016 talousarvion 32.50.62 (Maaseudun kehittäminen) momentilta on päätetty siirtää määrärahat, joilla rahoitetaan maaseudun kehittämistä ja saaristoasiain neuvottelukunnan toimintaa, momentille 30.10.63 ja virat määrärahoineen momentilta 32.01.01 momentille 30.01.01. Kokonaan uusina tehtävinä maa- ja metsätalousministeriöön siirtyvät saaristoasiain neuvottelukunnan tehtävät.

Säännös mahdollistaa myös muut yhteistyöryhmät ja pitää avoimena ryhmiin liittyvän muun tarvittavan sääntelyn.

Yhteistyöryhmät asetettaisiin erityisohjelman toteuttamisajaksi tai korkeintaan kuuden vuoden määräajaksi. Säännös toimikaudesta halutaan pitää avoimena, ja sitä ei ole välttämätöntä sitoa hallituskauteen. Näin voidaan tarvittaessa turvata toiminnan jatkuvuus muun muassa hallituskensivovaihdostilanteissa. Toimikausi voisi olla joko erityisohjelman toteuttamisaika taikka muu määräaika, kuitenkin korkeintaan kuusi vuotta. Erityisohjelman toteuttamisaikaa ei ole rajattu kuuteen vuoteen, vaan se voisi olla tarpeen mukaan pidempikin.

Valtioneuvostolle annettaisiin mahdollisuus antaa asetuksella tarkempia säännöksiä yhteistyöryhmien kokoonpanosta, toimikaudesta, työskentelytavoista ja tehtävistä.

3.2 Laki saariston kehityksen edistämisestä

14 §. *Saaristoasiain neuvottelukunta.* Samalla kun saaristoasiain neuvottelukunta siirtyy maa- ja metsätalousministeriöön, halutaan korjata vanha lainkohta, jonka mukaan neuvottelukunta toimii valtioneuvoston kanslian yhteydessä. Neuvottelukunta toimii jatkossa maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä. Valtioneuvosto edelleen asettaa neuvottelukunnan. Lisäksi säännöksessä annetaan maa- ja metsätalousministeriölle valta päättää neuvottelukunnan jäsenistön muutoksista hallinnollisen taakan keventämiseksi. Pykälään lisättäisiin myös säännös jäsenistöstä. Neuvottelukunnan jäsenistössä tulisi olla edustajia sellaisista tahoista, joilla on keskeinen merkitys asian toteuttamisen kannalta. Neuvottelukunta voitaisiin asettaa korkeintaan kuuden vuoden määräajaksi. Neuvottelukunnan rahoituksesta säädetään jatkossa maa- ja elintarviketalouden, maaseudun sekä saariston tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetussa laissa (1413/2011).

3.3 Laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momenttia esitetään muutettavaksi niin, että siitä poistetaan maininta maakunnan kehittämisrahasta sekä valtakunnallisista maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden tuista. Momenttiin lisättäisiin maininta alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisrahasta.

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 3 kohta esitetään muutettavaksi. Maakunnan kehittämisrahaa koskeva määrittely poistettaisiin tarpeettomana ja kohtaan 3 tulisi uutta kansallista alueiden kehittämiseen tarkoitettua alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaa koskeva määritelmä. Tällä tarkoitettaisiin pääministeri Sipilän hallituksen Kilpailukyvyyn vahvistaminen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla -nimisen kärkihankkeen toteuttamiseen käytettävää kansallista alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaa. Momentin 4 kohta esitetään poistettavaksi. Koska jäljelle jääneiden momenttien kohtien numerointi tämän takia muuttuu, esitetään 2 § muutettavaksi kokonaisuudessaan.

6 §. *Ministeriöiden myöntämä tuki.* Pykälän 1 momentista esitetään poistettavaksi maininta kansallisista valtakunnallisista maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeisiin varatusta määrärahaa sekä maakunnan kehittämisrahasta. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös työ- ja elinkeinoministeriön toimivallasta myöntää rahoitusta alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaa. Ministeriö voisi myöntää, kuten nykyisinkin, osan varoista useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti merkittäviin alueiden kehittämistä koskeviin hankkeisiin. Näitä olisivat esimerkiksi erilaiset selvitykset tai arvioinnit. Tähän tarkoitukseen työ- ja elinkeinoministeriölle jätettävä rahoitus olisi vähäinen, enintään kaksi prosenttia eikä varoja käytettäisi ministeriön normaaleihin hallinnollisiin kustannuksiin. Lisäksi uutena asiana esitetään, että ministeriö voisi myöntää rahoitusta valtion ja kaupunkien välisiin kilpailukykyä lisääviin kasvusopimuksiin sekä alueen elinvoimaisuutta ja yhteistyötä yli hallinnollisten ja muiden rajojen lisääviin kasvukäytäviin.

Valtion ja kaupunkien välisillä kasvusopimuksilla tarkoitetaan alueiden kehittämisestä ja rakennerahastojen hallinnoinnista annetun lain (7/2014) 45 §:n mukaisia yhteistyösopimuksia. Asianomaisen ministeriön ja kaupungin väliset neuvottelut käydään työ- ja elinkeinoministeriön johdolla, sopimuksessa voi osapuolina olla myös muita ministeriöitä oman hallinnon alansa aluekehittämistavoitteiden ja toimenpiteiden osalta. Jos sopimuksen soveltamisala ei liity alueiden kehittämiseen, ei sopimukseen sovellettaisi tätä säännöstä. Pykälän yksityiskohtaisten perustelujen mukaan maakuntien liittojen tulee olla mukana sopimusvalmistelussa riittävällä

tavalla, jotta varmistetaan sopimusten yhteensopivuus maakuntaohjelman tavoitteiden kanssa. Sopimuksen solmimisen jälkeen sitä varten tarvittava rahoitus suunnataan toimivaltaiselle maakunnan liitolle, joka tekee rahoituspäätökset sopimusta toteuttavista yksittäisistä hankkeista. Maakunnan liitto rahoittaisi hankkeen jos se on sopimuksen ja lain mukainen. Liitto myös varmistaa, että kasvusopimus otetaan tarvittavalla tavalla osaksi maakuntaohjelma- ja toimeenpanosuunnitelmamenettelyä.

Kasvukäytävien tarkoituksena on alueen elinvoimaisuuden kokonaisvaltainen kehittäminen eri alueiden ja eri toimijoiden yhteistyöhön perustuen. Kasvukäytävät linkittävät erikokoisia keskuksia ja alueita toisiinsa sekä edistävät ja suuntaavat yhteistyötä. Käytävät muodostavat toiminnallisesti vahvempia markkina- ja yhteistoiminta-alueita. Kasvukäytävien tavoitteena on lisätä liiketoimintaa, parantaa työvoiman liikkuvuutta laajalla työssäkäyntialueella, houkuttaa yritysten investointeja ja luoda uusia palveluliiketoiminnan mahdollisuuksia. Kasvukäytävillä tähdätään myös kansainvälisen yhteistyön tiivistämiseen. Kasvukäytävien valinta tapahtuu (1–2) kilpailumenettelyssä. Valintakriteereinä käytettäisiin ainakin ehdotuksen sisältöä työvoiman liikkuvuuden kasvattamisessa, toiminnan ylimaakunnallisuutta sekä osapuolten omaraahoitusosuutta. Valinnan valmistelee virkamiestyöryhmä työ- ja elinkeinoministeriön päätettäväksi. Ministeriö osoittaisi tarvittavat varat kasvukäytävän alueella sijaitsevalle maakunnan liitolle. Maakunnan liitto myöntää kasvukäytävää toteuttaville hankkeille rahoituksen.

Metropolialueen kehittämistä ministeriö voisi tukea erilaisilla metropolialueen yhteistyötä tukevilla kehittämishankkeilla. Metropolialueen kehittämishankkeita suunnattaisiin toiminnallisten tarpeiden mukaan joustavasti, kuten esimerkiksi pääkaupunkiseudun tai laajemman MAL-alueen tarpeisiin. Metropolialueen kilpailukykyyn kehittämisen kannalta keskeiset toimijat, kuten osaamis- ja innovaatioympäristön keskeisenä kehittäjänä toimivat korkeakoulut, ovat keskittyneet pääkaupunkiseudulle, minkä takia kasvuun ja kilpailukykyyn liittyviä hankkeita toteutetaan lähtökohtaisesti pääkaupunkiseudun neljän kaupungin alueella. Metropolialueen yhdyskuntarakenne on levinnyt tätä huomattavasti laajemmalle alueelle, minkä takia maankäyttöön asumiseen ja liikenteeseen liittyviä kehittämishankkeita voi olla perusteltua toteuttaa esimerkiksi Helsingin seudun yhteistyöhön vakiintuneen 14 kunnan alueella. Kehittämishankkeiden tuensaajia voivat olla tämän lain 5 §:n mukaisesti julkis- ja yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt.

Hankkeet voisivat olla myös ministeriön itse toteuttamia. Ehdotus vastaa sisällöllisesti voimassa olevan lain säännöstä.

Pykälän 2 momenttiin esitetään lisättäväksi, että työ- ja elinkeinoministeriö voisi myöntää Euroopan alueellisen yhteistyö -tavoitteen yhteistyöohjelmiin valtion rahoitusta.

7 §. Maakuntien liittojen myöntämä tuki. Pykälän 1 momentin johtolauseetta esitetään muutettavaksi niin että maakunnan kehittämisrahaa koskeva maininta poistettaisiin ja liittojen toimivaltaan tulisi myöntää alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaa. Varoja käytettäisiin pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisiin hankkeisiin. Maakuntien liittojen alueelliseen kehittämistukeen kuuluvat kehittämishankkeet ovat yleisiä kehittämishankkeita tai aluekehityksen kannalta merkityksellisiä yritysten toimintaympäristöä kehittäviä hankkeita. Perusrakenteen investointituen hankkeet ovat pääasiassa kuntalähtöisiä.

Määrärahalla tuetaan aluelähtöisiä ennakoidun rakennemuutoksen (ERM) toimia, joilla on tarkoitus vauhdittaa alueilla nopeita ja kokeiluluonteisia uusia toimenpiteitä sekä vahvistetaan kykyä sopeutua elinkeinorakenteen muutokseen ja selvittää siitä. Keskeisessä roolissa ovat elinkeinon ja yritystoiminnan uudistuminen, kasvu ja kansainvälistyminen sekä työllisyyttä ja yritystoimintaa edistävät kokeilut. Rahoituksella tuetaan merkittävien kehittämisavausten no-

peaa liikkeelle lähtöä ja käynnistetään mittaluokaltaan huomattavia kehitysprosesseja. Varoja myöntäisivät maakuntien liitot ennakoitua rakennemuutosta tukeviin kehittämis- ja investointihankkeisiin. Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmaan maakunta laatisi ennakoivaa rakennemuutosta koskevan suunnitelman. Maakuntien liitot ovat jo laatineet älykkään erikoistumisen strategiat, jotka osittain vastaavat ennakoivaa rakennemuutosta koskevaa suunnitelmaa. Lisäksi maakuntien liitot voivat myöntää rahoitusta kasvusopimuksiin, kasvukäytäviin sekä metropolialueen kehittämiseen liittyviin hankkeisiin sen jälkeen kun työ- ja elinkeinoministeriö on tehnyt asiaa koskevan kohdentamispäätöksen.

11 §. *Valtiontukea koskevien säännösten noudattaminen.* Pykälän otsikkoa esitetään muutettavaksi niin, että siinä säädettäisiin myös muusta kuin vähämerkityksisestä tuesta. Nykyistä 11 §:ää on tulkittu niin, että rahoituslain mukaisessa toiminnassa voidaan käyttää vain vähämerkityksisen tuen menettelyjä. Pykälässä on kuitenkin ollut 2 momentin sanamuodon mukaisesti tarkoitus säätää menettelystä siinä tapauksessa, jos tuki myönnetään vähämerkityksisenä tukena. Pykälään esitetään otettavaksi informatiiviluonteinen uusi 1 momentti. Momentin mukaan tukea myönnettäessä tulisi valtiontuen edellytyksiä ja rajoituksia koskevan Euroopan unionin lainsäädännön lisäksi noudattaa mitä Euroopan komission päätöksessä määrätään, jos komissio on hyväksynyt tuen.

14 §. *Hyväksyttävät kustannukset.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että maakunnan kehittämistä rahaa sekä valtakunnallisia maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeita koskeva maininta poistetaan ja lisätään alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaa koskeva maininta.

15 §. *Tuen määrä.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että maakunnan kehittämistä rahaa sekä valtakunnallisia maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeita koskeva maininta poistetaan ja lisätään alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaa koskeva maininta.

19 §. *Tuen maksaminen ja hakeminen.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että maakunnan kehittämistä rahaa sekä valtakunnallisia maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeita koskeva maininta poistetaan ja lisätään alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaa koskeva maininta.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset. Laki esitetään tulemaan voimaan 1. päivänä tammikuuta 2016. Pykälään esitetään siirtymäsäännöksiä, joiden mukaan ennen tämän lain voimaantuloa valtakunnallisiin maaseudun kehittämis- ja tutkimushankkeisiin ja maakunnan kehittämistä rahasta myönnettyyn tai vielä myönnettävään tukeen, sen käyttöön, maksamiseen ja valvontaan sekä takaisinperintään ja muuhun tuen hallintoihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sekä tukipäätöksen ehtoja. Tämä siirtymäsäännös koskee myös hankinta- ja muita sopimuksia, jotka liittyvät hankkeiden toteuttamiseen.

Tämän lain voimaan tullessa työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä oleva hakemus, joka koskee tuen myöntämistä tai sen maksamista valtakunnallisiin maaseudun kehittämis- ja tutkimushankkeisiin tai saariston kehittämishankkeisiin, siirretään maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi. Tuki myönnetään siirretyn hakemuksen perusteella noudattaen mitä maa- ja elintarviketalouden, maaseudun sekä saariston tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetussa laissa säädetään tuen edellytyksistä ja menettelystä tukea myönnettäessä. Jo myönnetyn tuen sekä hakemuksen siirrosta on ilmoitettava tuen saajalle ja hakijalle mahdollisimman pian siirron jälkeen.

Lisäksi siirtymäsäännöksessä säädettäisiin siirrettävän henkilöstön oikeuksista ja velvoitteista. Valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 11 §:n mukaan ministeriöiden toimialan muuttuessa valtioneuvosto voi siirtää viran ministeriöstä toiseen toimialajaon muutosta vastaavasti. Lähtökohtana on, että täytettyä oleva virka voidaan siirtää ilman virkamiehen suostumusta, jos siirto ei vaikuta virkamiehen vapauteen valita asuinpaikkansa. Nyt esitettävällä siirrolla ei ole tällaisia vaikutuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriön alueosaston alueohjaus- ja politiikat ryhmässä on yhteensä viisi maaseudun kehittämiseen ja saariston kehittämiseen kohdistuvaa virkaa. Näistä yhden viran haltija on virkavapaalla 31.12.2015 saakka. Hallituksen talousarvioesityksessä on näistä viroista kolme esitetty siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriöön.

Siirto esitetään tehtäväksi valtioneuvostosta annetussa laissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Virkamiesten palvelussuhteen ehdot säilyisivät ennallaan virkojen siirron yhteydessä ja niihin sovelletaan mitä niistä virkaehtosopimuksissa sovitaan tai laissa säädetään.

4 Esityksen vaikutukset

Kansallisen maaseutupolitiikan yhteensovitus ja maa- metsätalousministeriön toimialalle kuuluvan maaseudun kehittämisen toteuttaminen samassa ministeriössä helpottaa riittävien voimavarojen varmistamista tilanteessa, jossa ministeriöissä käytettävissä olevat henkilöstö- ja muut resurssit pienenevät. Myös saaristopolitiikan osalta siirto maaseudun kehittämistä vastaavaan ministeriöön antaa lisäarvoa, sillä saaristoalueet sijaitsevat valtaosin maaseutumaisilla alueilla.

Siirrosta ei aiheudu erilliskustannuksia ja siirto valmistellaan niin, että hankkeiden ja maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän sekä saaristoasiain neuvottelukunnan toiminta jatkuu mahdollisimman vähin häiriöin. Ehdotetulla muutoksella ei ole hallinnon ulkopuolelle ulottuvia mainittavia muita vaikutuksia. Siirtymävaiheessa muutoksesta tiedottaminen edellyttää erityistä huolellisuutta, jotta tuen saajat ja yhteistyöverkostot ovat tietoisia muutoksesta.

Rahoituslain uutta alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahan myöntämistä ja maksamista koskevat säännökset vastaavat sisällöllisesti voimassa olevan lain kansallista rahoitusta koskevia säännöksiä. Niiden käyttöönotto työ- ja elinkeinoministeriössä ja maakuntien liitoissa ei vaadi perehtymistä tai koulutusta ja säästää näin kustannuksia. Uudella alueiden kehittämiseen tarkoitettulla määrärahalla arvioidaan olevan merkittäviä vaikutuksia alueiden kehittämisen kannalta suurempien kokonaisuuksien liikkeelleläähtöön.

Esitys liittyy valtion vuoden 2016 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5 Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kesken yhteistyössä. Ehdotuksesta on pyydetty lausunnot maakuntien liitoilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, maa- ja metsätalousministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, maaseutupolitiikan yhteistyöryhmältä, saaristoasiain neuvottelukunnalta sekä MTK ry:ltä ja Suomen kuntaliitolta.

Lausunnonantajat kannattavat kansallisen maaseutupolitiikan ja saaristopolitiikan toimintojen siirtoa, ja katsovat, että tehtävien siirto maa- ja metsätalousministeriöön parantaa kansallisen maaseutu- ja saaristopolitiikan näkyvyyttä. Useat maakuntien liitot totesivat, että saaristo-

maaseutupolitiikan yhteistyöryhmissä tulee olla riittävä liittojen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten edustus. Maaseudun kehittäminen tulee voida myös pystyä kytkemään tiiviisti muuhun kehittämiseen. Yleisesti todettiin, että alueellisella tasolla on lisäksi syytä korostaa maakunnan yhteistyöryhmän yhteen sovittavaa ja koordinoivaa roolia, mikä tarkoittaa myös maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan hankkeiden kehittämistoimenpiteiden nykyistä laajempaa käsittelyä yhteistyöryhmissä. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän ja MTK ry:n lausunnoissa katsottiin, että työ- ja elinkeinoministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön työnjakoa tulisi selventää. Lausunnot eivät aiheuta esitykseen muutoksia, sillä tässä laissa ei säädetä maakunnan yhteistyöryhmän tehtävistä, ja ministeriöiden välistä työnjakoa tullaan käytännön toimintojen osalta tarkentamaan valtioneuvoston ohjesäännöllä ja ministeriöiden työjärjestyksillä.

Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahan osalta varojen käyttöä koskevia hallinnollisia menettelyjä pidettiin yleisesti hyvinä ja tarpeeksi joustavina. Lausunnonantajat (maakuntien liitot, Suomen kuntaliitto) katsovat, että uusi alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistysraha on tarpeellinen ja melko pienestä määrärahasta huolimatta sillä on suuri merkitys alueiden kehittämiseksi. Määrärahan kasvattamista ainakin liittojen esittämään 20 miljoona euroa/vuosi kuitenkin toivottiin. Lisäksi Länsi- ja Etelä-Suomen liitot esittivät, että varojen jaossa tulee huomioida, että niiden alueella on Euroopan aluekehitysrahaston rahoitusta käytettävissä erittäin vähän. Lisäksi huomautettiin, että käytettävissä olevaan rahamäärään nähden esitetyt käyttökohteet ovat liian suuria. Erityisesti työ- ja elinkeinoministeriölle jätettävää määrärahaa vastustettiin. Esitystä tarkennettiin niin, että ministeriölle tätä rahan käyttöä varten tehtäviä selvityksiä, arviointeja ja toteutusta varten jätetään vain vähäinen osa määrärahasta. Lisäksi todetaan, että varoja ei käytetä ministeriön normaaleihin hallinnollisiin kustannuksiin.

Lähes jokainen liitto totesi, että määräraha tulee käyttää aluelähtöiseen ja alueiden tarpeista lähteviin kohteisiin, ja esittää, että kaikki tai ainakin suurin osa varataan maakuntien päätösvaltaan ennakoivan rakennemuutoksen hankkeiden ja kasvukäytävien rahoittamiseen. Uuden rahoitusmekanismin tulisi olla sisällöltään ja käyttökohteiltaan ohjelmiin sitomatonta, mahdollistavaa ja ketterää. Erittäin tärkeänä pidettiin, että myös silloin, kun rahoitettavista toimenpiteistä päättää työ- ja elinkeinoministeriö, on toimenpiteiden osalta huolehdittava, että ne kytkeytyvät alueellisen kehittämisen kokonaisuuteen jo suunnittelu- että toteutusvaiheessa. Erityisesti kasvusopimusten osalta moni liitto haluaa varmistaa, että maakuntien liitot ovat sekä hakemus-, valinta-, että sopimuksentekovaiheessa mukana. Liitot katsovat, että tällöin kasvusopimukseen kirjattavat tavoitteet ovat paremmin linjassa maakunnan muun kehittämisen kanssa sekä mahdollistavat tarvittaessa mm. EU-tuen kohdentamisen kasvusopimuksen mukaisiin kärkihankkeisiin. Varsinais-Suomen liitto katsoo, ettei ole tarkoituksenmukaista, että liitto toimii vain teknisenä maksajana, ja ministeriö yksipuolisesti määrittelee rahoitettavat hankkeet. Muutama kaupunki on myös kommentoinut esitysluonnosta. Niiden mielestä liittojen toimivaltaan ei kuulu päättää kasvusopimushankkeiden sisällön hyväksyttävyydestä.

Kasvukäytävien rahoittamista liitot pitävät tärkeinä. Varsinais-Suomen liitto ehdottaa taas Pohjoisen kasvukäytävän toteuttamista. Kasvukäytävien osalta muussa Varsinais-Suomen liitto edellyttää, että keskeisistä kasvukäytävistä neuvotellaan laaja-alaisesti maakuntien liittojen kanssa.

Muutoin kasvukäytävien osalta ministeriöllä ja liitoilla on yhteinen ymmärrys; työ- ja elinkeinoministeriö päättää käytävistä, ja maakunnan liitto hankkeista, edellyttäen, että ne tukevat kasvukäytävän tavoitteita.

6 Voimaantulo

Esityksessä ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain (1413/2011) nimike, 1 §:n 1 momentti ja 4 §:n 2 momentti sekä *lisätään* lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

Laki

maa- ja elintarviketalouden, maaseudun sekä saariston tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan myönnettäessä avustusta maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun ja saariston tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

4 §

Avustettava toiminta

Avustusta voidaan lisäksi myöntää sellaiseen laajaan tutkimus- tai kehittämistoimintaan, joka merkittäväällä tavalla edistää maaseudun kehittämistä ja maaseutu- tai saaristopolitiikan tavoitteiden toteutumista.

5 a §

Yhteistyöryhmät

Valtioneuvosto voi asettaa maaseutu- tai saaristopoliittisesti merkittävien kokonaisuuksien valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittamista sekä ennakointia, seurantaa ja arviointia varten yhteistyöryhmiä. Yhteistyöryhmissä on edustajia sellaisista ministeriöistä ja muista tahoista, joilla on keskeinen merkitys asian toteuttamisen kannalta. Yhteistyöryhmät voidaan asettaa erityisohjelman toteuttamisajaksi taikka korkeintaan kuuden vuoden määräajaksi.

HE 86/2015 vp

Yhteistyöryhmien puheenjohtajat määrää valtioneuvosto. Yhteistyöryhmien jäsenistön muutoksista päättää maa- ja metsätalousministeriö.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhteistyöryhmien kokoonpanosta, toimikaudesta, työskentelytavoista ja tehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

saariston kehityksen edistämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 14 § seuraavasti:

14 §

Saaristoasiain neuvottelukunta

Saariston kehityksen edistämistä koskevien toimenpiteiden valmistelua ja niiden vaikutusten seurantaa varten valtioneuvosto asettaa saaristoasiain neuvottelukunnan, joka toimii maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä. Neuvottelukunnan jäsenistön muutoksista päättää maa- ja metsätalousministeriö.

Neuvottelukunnassa on edustajia sellaisista tahoista, joilla on keskeinen merkitys asian toteuttamisen kannalta. Neuvottelukunta voidaan asettaa korkeintaan kuuden vuoden määräajaksi.

Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

3.

Laki

alueiden kehittämisen ja rakenerahastohankkeiden rahoittamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alueiden kehittämisen ja rakenerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) 1 §:n 1 momentti, 2 §, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 1 momentti, 11 §, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti sekä 19 §:n 1 momentti,
sellaisena kuin niistä on 11 § laissa 141/2015, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan niihin alueiden kehittämiseen liittyviin tukiin, jotka rahoitetaan alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rakenerahastovaroilla* Euroopan komission Euroopan unionin talousarvioista Suomeen myöntämiä rakenerahastojen varoja;
- 2) *rakenerahasto-ohjelmalla* Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -toimenpideohjelmaa;
- 3) *alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaalla* valtion talousarvion otettua kansallista alueiden kehittämiseen käytettävää määrärahaa;
- 4) *kansallisella julkisella rahoituksella* valtion, kuntien ja muiden julkisyhteisöjen tuettavaan toimenpiteeseen osoittamaa rahoitusta, etuutta tai suoritusta, joka on rahana määriteltävissä;
- 5) *omarahoituksella* hakijan tavanomaisessa toiminnassaan hallinnoimia yksityisiä tai julkisia varoja tai luontoissuorituksia, jotka hakija osoittaa hankkeen toteuttamiseen;
- 6) *tuella* avustusta, joka myönnetään valtion tai Euroopan unionin taikka näiden molempien varoista;
- 7) *valtioneuella* Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea, rahoitusta tai muuta etua;
- 8) *vähämerkityksisellä tuella* Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1407/2013 tarkoitettua Euroopan unionin jäsenvaltion myöntämää tukea, rahoitusta tai muuta etuutta;
- 9) *kehittämishankkeella* määräaikaista hankesuunnitelmaan perustuvaa kehittämistoimintaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena ei ole tuottaa välitöntä taloudellista etua tuen saajalle;

HE 86/2015 vp

10) *investoinnilla* rakennuksen, rakennelman tai rakenteen rakentamista, laajentamista, korjaamista tai hankkimista sekä muuta aineellisen tai aineettoman käyttöomaisuuden hankkimista;

11) *alueella* maakuntajakolain (1159/1997) mukaisia maakunnan alueita tai valtion aluehallintoviranomaisten toimialueita sekä valtakunnallisessa toiminnassa Manner-Suomen aluetta;

12) *rakennerahastohankkeella* rakennerahasto-ohjelman toteuttamiseksi rakennerahastovaroin osarahoitettua hanketta;

13) *välittävällä toimielimellä* viranomaista, joka hoitaa hallinto- tai todentamisviranomaisen puolesta tuen saajiin liittyviä tehtäviä;

14) *yleisasetuksella* yhteiseen strategiakehykseen kuuluvaa Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1303/2013.

6 §

Ministeriöiden myöntämä tuki

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää osan alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti merkittäviin alueiden kehittämistä koskeviin kehittämishankkeisiin, valtion ja kaupunkien välisiin kasvusopimuksiin, kasvukäytäviin sekä metropolialueen kehittämiseen. Hankkeet voivat olla myös ministeriön itse toteuttamia.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää osan Euroopan aluekehitysrahaston ja Euroopan sosiaalirahaston varoista ja niitä vastaavista valtion varoista rakennerahasto-ohjelman mukaisiin valtakunnallisesti merkittäviin, useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin hankkeisiin sekä rakennerahastojen teknisen tuen hankkeisiin. Hankkeet voivat olla myös ministeriön itse toteuttamia. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää Euroopan alueellinen yhteistyö-tavoitteen yhteistyöohjelmien mukaisiin hankkeisiin valtion rahoitusta.

7 §

Maakuntien liittojen myöntämä tuki

Maakuntien liitot voivat myöntää alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaa sekä Euroopan aluekehitysrahaston varoja ja niitä vastaavia kansallisia varoja:

1) alueiden kehittämistä ja alueen kuntien välisen elinkeinopoliittisen yhteistyön edistämistä koskeviin kehittämishankkeisiin (*alueellinen kehittämistuki*); kehittämishankkeessa investointien osuus voi olla enintään puolet hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista;

2) käyttöomaisuuden hankkimiseen tai sen muutos- ja parannustöihin perusrakenteen kehittämistä varten (*perusrakenteen investointituki*);

3) opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluviin ainoastaan Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettaviin kehittämis- ja investointihankkeisiin.

11 §

Valtiontukea koskevien säännösten noudattaminen

Tukea myönnettäessä noudatetaan, mitä valtiontuen edellytyksistä ja rajoituksista Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään. Jos Euroopan komissio on hyväksynyt tuen, noudatetaan lisäksi, mitä tukea koskevassa komission päätöksessä määrätään.

Jos tuki myönnetään vähämerkityksisenä tukena, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija antaa tuen myöntävälle viranomaiselle selvityksen hakijalle jo myönnetystä vähämerkityksisestä tuesta ja että vähämerkityksisen tuen yhteismäärä ei ylitä Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää.

Jos tuen kohteena on muu kuin hakijan yritystoiminta tai tukea siirretään 12 §:ssä tarkoitettulla tavalla, on tuen edellytyksenä, että vastaava selvitys annetaan jokaisen tuen kohteena olevan tai tuettavaan toimenpiteeseen osallistuvan tahon osalta eikä tuen määrä ylitä minkään tahon osalta vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää.

Valtiontukea koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta tässä laissa tarkoitettuun tukeen ja vähämerkityksisen tuen myöntämisen edellytyksistä voidaan antaa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Hyväksyttävät kustannukset

Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa tuki voidaan myöntää prosenttiperusteisena korvauksena, kertakorvauksena tai toteutuneisiin kustannuksiin perustuen.

15 §

Tuen määrä

Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa osa hankkeen omarahoituksesta tai muusta kuin valtionrahoituksesta voi olla vastikkeetta tehtyä työtä tai tuotantopanoksen luovutusta (*luontoissuoritus*) taikka vastikkeellista todennettavissa olevaa työtä tai vastikkeellista hankkeessa tarvittavan hyödykkeen luovutusta.

19 §

Tuen maksamisen hakeminen

Tuen maksamista alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen määrärahasta haetaan tuen myöntäneeltä viranomaiselta kirjallisesti sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemus on allekirjoitettava. Maakunnan liitto voi päättää, että toinen maakunnan liitto voi hoitaa alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen määrärahaan tai rakennerahastovaroihin liittyvät maksatukset sen puolesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

HE 86/2015 vp

Ennen tämän lain voimaantuloa valtakunnallisiin maaseudun kehittämis- ja tutkimushankkeisiin ja maakunnan kehittämisrahasta myönnettyyn tai vielä myönnettävään tukeen, sen käyttöön, maksamiseen ja valvontaan sekä takaisinperintään ja muuhun tuen hallinnointiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sekä tukipäätöksen ehtoja. Tämä siirtymäsäännös koskee myös hankinta- ja muita sopimuksia, jotka liittyvät hankkeiden toteuttamiseen.

Tämän lain voimaan tullessa työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä oleva hakemus, joka koskee tuen myöntämistä tai sen maksamista valtakunnallisiin maaseudun kehittämis- ja tutkimushankkeisiin tai saariston kehittämishankkeisiin, siirretään maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi. Tuki myönnetään siirretyn hakemuksen perusteella noudattaen mitä maa- ja elintarviketalouden, maaseudun sekä saariston tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetussa laissa säädetään tuen edellytyksistä ja menettelystä tukea myönnettäessä.

Jo myönnetyn tuen sekä hakemuksen siirrosta on ilmoitettava tuen saajalle ja hakijalle mahdollisimman pian siirron jälkeen.

Kolme työ- ja elinkeinoministeriössä maa- ja metsätalousministeriöön siirtyviä tehtäviä hoitavaa virkasuhteista henkilöä ja heidän virkansa siirtyvät tämän lain voimaantullessa maa- ja metsätalousministeriöön. Viran siirtäminen tai viran nimen muuttaminen ei edellytä virkamiehen suostumusta. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä palvelussuhteensa ehtoihin liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa. Virkamiehen palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan, mitä niistä virkaehtosopimuksissa sovitaan tai laissa säädetään.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 2015

Pääministeri

Juha Sipilä

Elinkeinoministeri Olli Rehn

1.

Laki

maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain (1413/2011) nimike, 1 §:n 1 momentti ja 4 §:n 2 momentti, sekä *lisätään* lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

Laki

maa- ja elintarviketalouden, maaseudun sekä saariston tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan myönnettäessä avustusta maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

Tätä lakia sovelletaan myönnettäessä avustusta maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun *ja saariston* tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

4 §

4 §

Avustettava toiminta

Avustettava toiminta

Avustusta voidaan lisäksi myöntää sellaiseen laajaan tutkimus- tai kehittämistoimintaan, joka merkittäväällä tavalla edistää maaseudun kehittämistä ja maaseutupolitiikan tavoitteiden toteutumista.

Avustusta voidaan lisäksi myöntää sellaiseen laajaan tutkimus- tai kehittämistoimintaan, joka merkittäväällä tavalla edistää maaseudun kehittämistä ja maaseutu- *tai saaris-*topolitiikan tavoitteiden toteutumista.

5 a §

Yhteistyöryhmät

Valtioneuvosto voi asettaa maaseutu- tai saaristopoliittisesti merkittävien kokonaisuuksien valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittamista sekä ennakointia, seuranta- ja arviointia varten yhteistyöryhmiä. Yhteistyöryhmissä on edustajia sellaisista ministeriöistä ja muista tahoista, joilla on keskeinen merkitys asian toteuttamisen kannalta. Yhteistyöryhmät voidaan asettaa erityisohjelman toteuttamisajaksi taikka korkeintaan kuuden vuoden määräajaksi.

Yhteistyöryhmien puheenjohtajat määrää valtioneuvosto. Yhteistyöryhmien jäsenistön muutoksista päättää maa- ja metsätalousministeriö.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhteistyöryhmien kokoonpanosta, toimikaudesta, työskentelytavoista ja tehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

saariston kehityksen edistämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 14 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

14 §

Saaristoasiain neuvottelukunta

Saariston kehityksen edistämistä koskevien toimenpiteiden valmistelua ja niiden vaikutusten seurantaan varten valtioneuvosto asettaa saaristoasiain neuvottelukunnan, joka toimii valtioneuvoston kanslian yhteydessä.

Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annetaan asetuksella.

Ehdotus

14 §

Saaristoasiain neuvottelukunta

Saariston kehityksen edistämistä koskevien toimenpiteiden valmistelua ja niiden vaikutusten seurantaan varten valtioneuvosto asettaa saaristoasiain neuvottelukunnan, joka toimii maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä. Neuvottelukunnan jäsenistön muutoksista päättää maa- ja metsätalousministeriö.

Neuvottelukunnassa on edustajia sellaisista tahoista, joilla on keskeinen merkitys asian toteuttamisen kannalta. Neuvottelukunta voidaan asettaa korkeintaan kuuden vuoden määräajaksi.

Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) 1 §:n 1 momentti, 2 §, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 1 momentti, 11 §, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti sekä 19 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 11 § laissa 141/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan alueiden kehittämiseen liittyviin tukiin, jotka rahoitetaan *maakunnan kehittämisrahasta tai maaseudun kehittämistä koskevien valtakunnallisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen varatuista kansallisista varoista.*

Tätä lakia sovelletaan *niihin* alueiden kehittämiseen liittyviin tukiin, jotka rahoitetaan *alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta.*

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rakennerahastovaroilla* Euroopan komission Euroopan unionin talousarvioista Suomeen myöntämiä rakennerahastojen varoja;
- 2) *rakennerahasto-ohjelmalla* Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -toimenpideohjelmaa;
- 3) *maakunnan kehittämisrahalla* valtion talousarvioon otettuja yksinomaan kansallisia alueiden kehittämiseen tarkoitettuja määrärahoja;

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rakennerahastovaroilla* Euroopan komission Euroopan unionin talousarvioista Suomeen myöntämiä rakennerahastojen varoja;
- 2) *rakennerahasto-ohjelmalla* Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -toimenpideohjelmaa;
- 3) *alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaalla* valtion talousarvioon otettua kansallista alueiden kehittämiseen käytettävää määrärahaa;

4) **maaseudun tutkimus- ja kehittämiss-hankkeisiin varatuilla määrärahoilla työ- ja elinkeinoministeriön kansalliseen maaseudun kehittämiseen myöntämiä varoja;**

5) **kansallisella julkisella rahoituksella** valtion, kuntien ja muiden julkisyhteisöjen tuet-tavaan toimenpiteeseen osoittamaa rahoitus-ta, etuutta tai suoritusta, joka on rahana mää-riteltävissä;

6) **omarahoituksella** hakijan tavanomaises-sa toiminnassaan hallinnoimia yksityisiä tai julkisia varoja tai luontoissuorituksia, jotka hakija osoittaa hankkeen toteuttamiseen;

7) **tuella** avustusta, joka myönnetään valti-on tai Euroopan unionin taikka näiden mo-lempien varoista;

8) **valtioneuella** Euroopan unionin toimin-nasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 koh-dassa tarkoitettua tukea, rahoitusta tai muuta etua;

9) **vähämerkityksisellä tuella** Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityk-siseen tukeen annetussa komission asetukses-sa tarkoitettua Euroopan unionin jäsenvaltion myöntämää tukea, rahoitusta tai muuta etuut-ta;

10) **kehittämishankkeella** määräaikaista hankesuunnitelmaan perustuvaa kehittämis-toimintaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena ei ole tuottaa välitöntä taloudellista etua tuen saajalle;

11) **investoinnilla** rakennuksen, rakennel-man tai rakenteen rakentamista, laajentamis-ta, korjaamista tai hankkimista sekä muuta aineellisen tai aineettoman käyttöomaisuuden hankkimista;

12) **alueella** maakuntajakolain (1159/1997) mukaisia maakunnan alueita tai valtion alue-hallintoviranomaisten toimialueita sekä val-takunnallisessa toiminnassa Manner-Suomen aluetta;

13) **rakennerahastohankkeella** rakennera-hasto-ohjelman toteuttamiseksi rakennera-hastovaroin osarahoitettua hanketta;

14) **välittävällä toimielimellä** viranomaista, joka hoitaa hallinto- tai todentamisviran-omaisen puolesta tuen saajiin liittyviä tehtä-viä; ja

4) **kansallisella julkisella rahoituksella** val-tion, kuntien ja muiden julkisyhteisöjen tuet-tavaan toimenpiteeseen osoittamaa rahoitus-ta, etuutta tai suoritusta, joka on rahana mää-riteltävissä;

5) **omarahoituksella** hakijan tavanomaises-sa toiminnassaan hallinnoimia yksityisiä tai julkisia varoja tai luontoissuorituksia, jotka hakija osoittaa hankkeen toteuttamiseen;

6) **tuella** avustusta, joka myönnetään valti-on tai Euroopan unionin taikka näiden mo-lempien varoista;

7) **valtioneuella** Euroopan unionin toimin-nasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 koh-dassa tarkoitettua tukea, rahoitusta tai muuta etua;

8) **vähämerkityksisellä tuella** Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityk-siseen tukeen annetussa komission asetukses-sa (EU) N:o 1407/2013 tarkoitettua Euroopan unionin jäsenvaltion myöntämää tukea, ra-hoitusta tai muuta etuutta;

9) **kehittämishankkeella** määräaikaista han-kesuunnitelmaan perustuvaa kehittämistoimintaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena ei ole tuottaa välitöntä taloudellista etua tuen saajalle;

10) **investoinnilla** rakennuksen, rakennel-man tai rakenteen rakentamista, laajentamis-ta, korjaamista tai hankkimista sekä muuta aineellisen tai aineettoman käyttöomaisuuden hankkimista;

11) **alueella** maakuntajakolain (1159/1997) mukaisia maakunnan alueita tai valtion alue-hallintoviranomaisten toimialueita sekä val-takunnallisessa toiminnassa Manner-Suomen aluetta;

12) **rakennerahastohankkeella** rakennera-hasto-ohjelman toteuttamiseksi rakennera-hastovaroin osarahoitettua hanketta;

13) **välittävällä toimielimellä** viranomaista, joka hoitaa hallinto- tai todentamisviran-omaisen puolesta tuen saajiin liittyviä tehtä-viä;

14) **yleisasetuksella** yhteiseen strategiake-hykseen kuuluvaa Euroopan aluekehitysra-hastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, ko-heesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittä-

Voimassa oleva laki

15) yleisasetuksella yhteiseen strategiakehykseen kuuluvaa Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1303/2013.

6 §

Ministeriöiden myöntämä tuki

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää osan maakunnan kehittämisrahasta ja kansallisiin valtakunnallisiin maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeisiin varatusta määrärahasta useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti merkittäviin, alueiden tai maaseudun kehittämistä koskeviin hankkeisiin. Hankkeet voivat olla myös ministeriön itse toteuttamia.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää osan Euroopan aluekehitysrahaston ja Euroopan sosiaalirahaston varoista ja niitä vastaavista valtion varoista rakennerrahasto-ohjelman mukaisesti valtakunnallisesti merkittäviin, useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin hankkeisiin sekä rakennerrahastojen teknisen tuen hankkeisiin. Hankkeet voivat olla myös ministeriön itse toteuttamia.

7 §

Maakuntien liittojen myöntämä tuki

Maakuntien liitot voivat myöntää maakunnan kehittämisrahaa sekä Euroopan aluekehitysrahaston varoja ja niitä vastaavia kansallisia varoja:

- 1) alueiden kehittämistä ja alueen kuntien

Ehdotus

tämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1303/2013.

6 §

Ministeriöiden myöntämä tuki

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää osan alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti merkittäviin alueiden kehittämistä koskeviin kehittämishankkeisiin, valtion ja kaupunkien välisiin kasvusopimuksiin, kasvukäytäviin sekä metropolialueen kehittämiseen. Hankkeet voivat olla myös ministeriön itse toteuttamia.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää osan Euroopan aluekehitysrahaston ja Euroopan sosiaalirahaston varoista ja niitä vastaavista valtion varoista rakennerrahasto-ohjelman mukaisesti valtakunnallisesti merkittäviin, useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin hankkeisiin sekä rakennerrahastojen teknisen tuen hankkeisiin. Hankkeet voivat olla myös ministeriön itse toteuttamia. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen yhteistyöohjelmien mukaisesti hankkeisiin valtion rahoitusta.

7 §

Maakuntien liittojen myöntämä tuki

Maakuntien liitot voivat myöntää alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahaa sekä Euroopan aluekehitysrahaston varoja ja niitä vastaavia kansallisia varoja:

Voimassa oleva laki

välisen elinkeinopoliittisen yhteistyön edistämistä koskeviin kehittämishankkeisiin (*alueellinen kehittämistuki*); kehittämishankkeessa investointien osuus voi olla enintään puolet hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista;

2) käyttöomaisuuden hankkimiseen tai sen muutos- ja parannustöihin perusrakenteen kehittämistä varten (*perusrakenteen investointituki*);

3) opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluviin ainoastaan Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettaviin kehittämissä ja investointihankkeisiin.

Ehdotus

1) alueiden kehittämistä ja alueen kuntien välisen elinkeinopoliittisen yhteistyön edistämistä koskeviin kehittämishankkeisiin (*alueellinen kehittämistuki*); kehittämishankkeessa investointien osuus voi olla enintään puolet hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista;

2) käyttöomaisuuden hankkimiseen tai sen muutos- ja parannustöihin perusrakenteen kehittämistä varten (*perusrakenteen investointituki*);

3) opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluviin ainoastaan Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettaviin kehittämissä ja investointihankkeisiin.

11 §

Vähämerkityksinen tuki

Jos tuki myönnetään vähämerkityksisenä tukena, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija antaa tuen myöntävälle viranomaiselle selvityksen hakijalle jo myönnetystä vähämerkityksisestä tuesta ja että tuen määrä ei ylitä Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää.

Jos tuen kohteena on muu kuin hakijan yritystoiminta tai tukea siirretään 12 §:n tarkoitetulla tavalla, on tuen edellytyksenä, että vastaava selvitys annetaan jokaisen tuen kohteena olevan tai tuettavaan toimenpiteeseen osallistuvan tahon osalta eikä tuen määrä ylitä minkään tahon osalta vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää.

Valtiontukea koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta tässä laissa tarkoitettuun tukeen ja vähämerkityksisen tuen myöntämisen edellytyksistä voidaan antaa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Valtiontukea koskevien säännösten noudattaminen

Tukea myönnettäessä noudatetaan, mitä valtiontuen edellytyksistä ja rajoituksista Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään. Jos Euroopan komissio on hyväksynyt tuen, noudatetaan lisäksi, mitä tukea koskevassa komission päätöksessä määrätään.

Jos tuki myönnetään vähämerkityksisenä tukena, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija antaa tuen myöntävälle viranomaiselle selvityksen hakijalle jo myönnetystä vähämerkityksisestä tuesta ja että *vähämerkityksisen tuen yhteismäärä* ei ylitä Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää.

Jos tuen kohteena on muu kuin hakijan yritystoiminta tai tukea siirretään 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla, on tuen edellytyksenä, että vastaava selvitys annetaan jokaisen tuen kohteena olevan tai tuettavaan toimenpiteeseen osallistuvan tahon osalta eikä tuen määrä ylitä minkään tahon osalta vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää.

Valtiontukea koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta tässä laissa tarkoitettuun tukeen ja vähämerkityksisen tuen myöntämisen edellytyksistä voidaan antaa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

Hyväksyttävät kustannukset

Maakunnan kehittämisrahasta ja kansallisesta maaseudun kehittämiseen tarkoitettusta määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa tuki voidaan myöntää prosenttiperusteisena korvauksena, kertakorvauksena tai toteutuneisiin kustannuksiin perustuen.

14 §

Hyväksyttävät kustannukset

Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa tuki voidaan myöntää prosenttiperusteisena korvauksena, kertakorvauksena tai toteutuneisiin kustannuksiin perustuen.

15 §

Tuen määrä

Maakunnan kehittämisrahasta tai kansallisesta maaseudun kehittämiseen varatusta määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa osa hankkeen omarahoituksesta tai muusta kuin valtionrahoituksesta voi olla vastikkeetta tehtyä työtä tai tuotantopanoksen luovutusta (*luontoissuoritus*) taikka vastikkeellista todennettavissa olevaa työtä tai vastikkeellista hankkeessa tarvittavan hyödykkeen luovutusta.

15 §

Tuen määrä

Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämisen määrärahasta rahoitetuissa hankkeissa osa hankkeen omarahoituksesta tai muusta kuin valtionrahoituksesta voi olla vastikkeetta tehtyä työtä tai tuotantopanoksen luovutusta (*luontoissuoritus*) taikka vastikkeellista todennettavissa olevaa työtä tai vastikkeellista hankkeessa tarvittavan hyödykkeen luovutusta.

19 §

Tuen maksamisen hakeminen

Tuen maksamista maakunnan kehittämisrahasta ja valtakunnalliseen maaseudun kehittämiseen varatuista määrärahoista rahoitetuissa hankkeissa haetaan tuen myöntäneeltä viranomaiselta. Maksamista haetaan kirjallisesti sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemus on allekirjoitettava. Maakunnan liitto voi päättää, että toinen maakunnan liitto voi hoitaa maakunnan kehittämisrahaan tai rakennerahastovaroihin liittyvät maksatukset sen puolesta.

19 §

Tuen maksamisen hakeminen

Tuen maksamista *alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen määrärahasta* haetaan tuen myöntäneeltä viranomaiselta kirjallisesti sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemus on allekirjoitettava. Maakunnan liitto voi päättää, että toinen maakunnan liitto voi hoitaa *alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen määrärahaan* tai rakennerahastovaroihin liittyvät maksatukset sen puolesta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Ennen tämän lain voimaantuloa valtakunnallisiin maaseudun kehittämis- ja tutkimus-*

hankkeisiin ja maakunnan kehittämisrahasta myönnettyyn tai vielä myönnettävään tukeen, sen käyttöön, maksamiseen ja valvontaan sekä takaisinperintään ja muuhun tuen hallintointiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sekä tukipäätöksen ehtoja. Tämä siirtymäsäännös koskee myös hankinta- ja muita sopimuksia, jotka liittyvät hankkeiden toteuttamiseen.

Tämän lain voimaan tullessa työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä oleva hakemus, joka koskee tuen myöntämistä tai sen maksamista valtakunnallisiin maaseudun kehittämis- ja tutkimushankkeisiin tai saariston kehittämishankkeisiin, siirretään maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi. Tuki myönnetään siirretyn hakemuksen perusteella noudattaen mitä maa- ja elintarviketalouden, maaseudun sekä saariston tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetussa laissa säädetään tuen edellytyksistä ja menettelystä tukea myönnettäessä.

Jo myönnetyn tuen sekä hakemuksen siirrosta on ilmoitettava tuen saajalle ja hakijalle mahdollisimman pian siirron jälkeen.

Kolme työ- ja elinkeinoministeriössä maa- ja metsätalousministeriöön siirtyviä tehtäviä hoitavaa virkasuhteista henkilöä ja heidän virkansa siirtyvät tämän lain voimaantullessa maa- ja metsätalousministeriöön. Viran siirtäminen tai viran nimen muuttaminen ei edellytä virkamiehen suostumusta. Siirtyvä henkilö säilyttää siirtymähetkellä palvelussuhteensa ehtoihin liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa. Virkamiehen palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan, mitä niistä virkaehtosopimuksissa sovitaan tai laissa säädetään.